

Табл.3 Урожайність проса залежно від строків сівби, т/га.

Строк сівби	Рік спостереження		Середня за 2 роки
	2022	2023	
05 IV	2,8	1,71	1,90
15 IV	2,78	1,92	2,32
25 IV	3,24	2,34	2,79
05 V	2,28	1,86	2,07
НІР _{0,5, T}	0,24	0,26	-

Список літератури

1. Аверчев О.В., Нікітенко М.П. Біологічне землеробство на посівах проса. Таврійський науковий вісник. Сер. Сільськогосподарські науки. 2021. № 121. С. 3-9.

УДК 633.52:632.952

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Міхонов А.В.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти агробіотехнологічного факультету
voronkov@gmail.com

Рудік О.Л.

доктор с.г. гнаук, доцент
кафедра польових і овочевих культур
oleksandr/rudik@gmail.com

Одеський державний аграрний університет,
м.Одеса, Україна

Анотація: В умовах Південного Степу України за комплексом ознак представлений порівняльний аналіз продуктивності сортів льону олійного Південна ніч, Айсберг, Добродар, Дебют, Живинка, Орфей. Представлено, що в умовах 2023 року найвищу урожайність забезпечили сорти льону олійного Добродар 13,8 ц./га, та Айсберг 13,4 ц./га, які продемонстрували високу олійність та найвищий вихід олії - відповідно 628 та 620 кг/га.

Ключові слова: льон олійний, сорти, урожайність.

Потенціал агропромислового комплексу України та агроекологічні і ґрунтові ресурси дозволяють значно збільшити виробництво олійної сировини

досягши розширення переліку вирощуваних олійних культур відповідно до зональних умов та особливостей агроекономічних зон. Таке розширення на думку вчених потрібно проводити за рахунок гірчиці, льону, рижію, сафлору. Ці культури мають необґрунтовано низьку частку в структурі посівних площ, хоча цей показник на протязі останніх десяти років має тенденцію до дуже повільного зростання [1].

Адаптація сільськогосподарського виробництва до потреб сучасного ринку має ґрунтуватися на орієнтації на вирощування культур, які володіють великим генетичним потенціалом щодо продуктивності та мають високий експортний потенціал. Такі культури також повинні мати короткий період вегетації, бути пластичними до умов середовища та адаптованими до існуючих агротехнологій в державі. Важливо, щоб ці культури мали широке застосування та можливість комплексного використання.

В зоні сухого Степу до таких перспективних культур із високим потенціалом експорту належить льон олійний, площі посіву якого в певний час суттєво зросли, та після необґрунтованої державної політики експортного регулювання рухнули. Проте це культура великих можливостей і потенціалу. Однак такий підйом можливий лише на основі сучасного сортового складу культури [3, 4].

Цінними виробничими та господарськими перевагами льону олійного, в переліку інших нішевих культур, є висока посухостійкість, скоростиглість, технологічність його вирощування. Льон добрий попередник під озимі культури та високобілковий корм для годівлі тварин із реальною врожайністю за належного догляду в межах 2,0 т/га [3]. Для нього характерна висока економічна ефективність та постійний попит при достатньо високій ціні на міжнародному ринку як на усі олійні культури

Дослідження проводили на полях ФГ «Джерело» Миколаївської області. Територія його землекористування розташована в зоні Південного Степу.

Дослідження проводили щодо шести сортів селекції Інституту олійних культур, які створюють їх якраз для таких умов вирощування: Південна Ніч (контроль); Добродар; Живинка; Айсберг; Дебют; Орфей.

Проведені фенологічні спостереження свідчать, що найбільш скоростиглими були сорти Айсберг, Добродар, де період їх вегетації склав 89 днів, тоді як у решти сортів Південна ніч, Живинка та Орфей він тривав найдовше - 91 день. За результатами наших досліджень найбільш високорослим виявився сорт Добродар 53,1 см, а самими низкорослими виявилися сорти Айсберг та Дебют 47,6 та 48,5 см відповідно.

Більшою масою насіння із однієї рослини вирізнявся сорт Добродар 0,53 г, який значно перевищував контроль сорт Південна ніч. Достатньо високою

був показник і у сорту Айсберг 0,545 г. Однак найбільш крупне насіння формувалося у сорту Південна ніч – 7,2 г (1000 шт), тоді як у решти сортів вона складала 6,1-6,7 г. За кількістю коробочок переваги мали сорти Добродар та Айсберг, відповідно 15,8 та 15,6 шт.

В умовах Сухого Степу найвищу урожайність забезпечують сорти льону олійного Добродар 13,8 ц./га, та Айсберг 13,4 ц./га, які демонстрували також високу олійність та найвищий вихід олії, відповідно 628 кг./га, та 620 кг./га.

Список літератури

1. Полякова, І. О. Перспективи вирощування льону олійного. І.О. Полякова, О.І. Поляков. Агровісник. Україна : Науково-виробничий журнал. 2006. №10. С. 39-40
2. Власов В.І., Саблук П.Т., Калієв Г.А. Світове і регіональне виробництво аграрної продукції: моногр. К.: ННЦ «ІАЕ», 2008. 210 с.
3. Вожегова Р. А., Боровик В. О., Коновалова В. М. Реакція різних сортів льону олійного на посуху в південному Степу України. Науково практичні основи формування інноваційних агротехнологій – новітні підходи молодих вчених: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної online конференції молодих вчених. Херсон: ІЗЗ НААН, 2020. С. 45-47
4. Полякова І Поляков О. Ресурси льону олійного в Україні. Пропозиція 2009 №11. – С. 35-36.

УДК 631.445

ВПЛИВ ЗАХОДІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ РІПАКУ ОЗИМОГО

Єфімов Д.М.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти агробіотехнологічного факультету
efimov@gmail.com

Рудік О.Л.

доктор с.г. наук, доцент
кафедра польових і овочевих культур
oleksandr.rudik@gmail.com
Одеський державний аграрний університет,
м.Одеса , Україна

Анотація: досліджено ресурсозберігаючі способи та різні глибини основного обробітку ґрунту при вирощуванні ріпаку озимого після пшениці